

Ooperilaste hääled peavad kõlama väga faljusti

ANNELI
AASMÄE

Postimees



Mida peavad täismehed tegema, et ujedate laste lauluhäält paisutada? Kentsakaid grimasse ja lennukaid žeste. Kehastuma tüsedaks tenoriks või künka ot-sas jonnivaks lehmaks. Raske töö.

Kolmkümmend üheksa õpetaja-tüdrukut koos emade ja õpetajatega rikastasid eile Estonia teatrimaja remonditölmust tihket õhku hingevärina ja ootusärevusega. Just nii palju lapsi igatses leida oma nime detsembris esietenduva Benjamin Britteni ooperi «Väike korstnapühkija» kavalehelt.

Õigemini oli rollitahtjaid rohkemgi – nädala eest toimunud esimesse vooru kogunes 9–12-aastaseid viisitarku tervelt 106. Hoolimata tõsiasiast, et osa saamine tähendaks kurnavaid päevi, pingelisi proove, väsitavaid etendusi, kuhjuvaid koolitükke ja ülinappi aega teleri, sõprade ning mängude seltsis.

Tarmukaid edasipääsenuid jagus eile pea kõikjale. Rahvus-ooperi valvuritädi juurde noote uurima. Esimese korruse proovisaali hääli lahti laulma. Lub-jatolmusele trepile oma etteas-tet ootama.

Ja loomulikult päeva täht-saimasse ruumi ehk kolmanda korruse proovisaali, kus korst-napühkija-loo lavastaja Jaanus

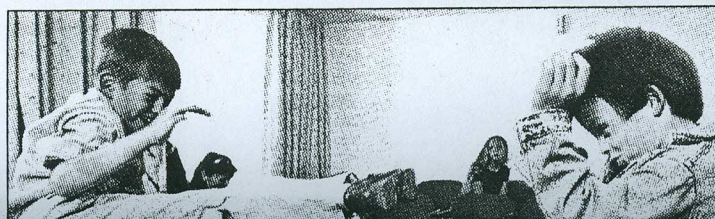


39 hea lapse seast parimate lauljate väljavalmimine viis Jaanus Rohumaa (vasakul) ja Hirvo Surva kohati tõsisesse kimbatusse.

4x Toomas Huik

te, et onu Jaanusel on kuul-deaparaat kõrvas, ta ei kuule peaaegu midagi,» ahvatles Surva kümneaastast Dianat, kelle higised pihud olid noodipaberi suisa kortsukägaraks muljunud.

«Sina oled lehmakarjus,»



korstnapühkija» kavalehelt. Õigemini oli rollitahtjaid rohkemgi – nädala eest toimunud esimesse vooru kogunes 9–12-aastaseid viisitarku tervelt 106. Hoolimata tõsiasi, et osa saamine tähendaks kurnavaid päevi, pingelisi proove, väsitavaid etendusi, kuhjuvaid koolitükke ja ülinappi aega teleri, sõprade ning mängude seltsis.

Tarmukaid edasipääsenuid jagus eile pea kõikjale. Rahvusoperi valvuritädi juurde noote uurima. Esimese korruse proovisaali hääli lahti laulma. Lubjatolmusele trepile oma etteastet ootama.

Ja loomulikult päeva tähtsaimasse ruumi ehk kolmanda korruse proovisaali, kus korstnapühkija-loo lavastaja Jaanus Rohumaa, tema assistent Tõnu Tamm ja dirigent Hirvo Surva kõik 39 last oma valvsate pilkude all üle kuulasisid.

Iga sisseastuja pidi laulma viisijupi või mitu, demonstreeerima hääleulatust ning rääkima oma kogemustest muusika- ja spordivallas.

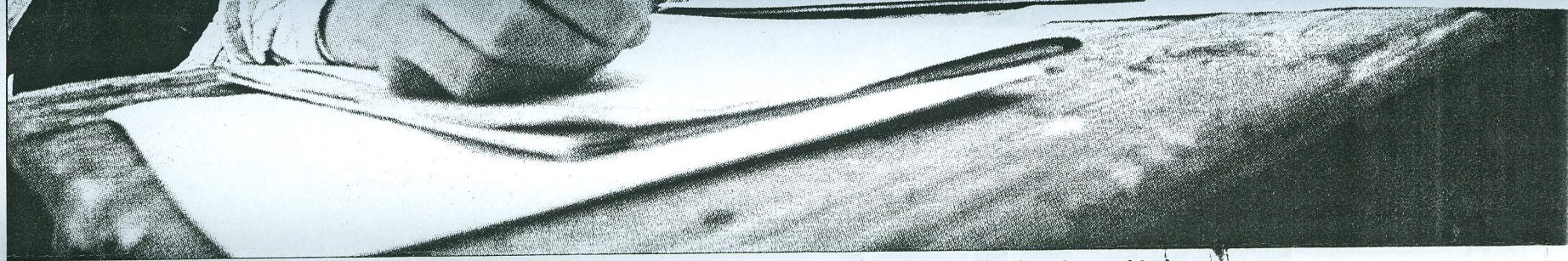
Nooditundmine tuli ka suks, lauluoskus sai otsustavaks. Britteni muusika, olgugi spetsiaalselt lastele komponeeritud, pole kaugeltki kergete killast.

«Tegemist on ikkagi ooperiga», põhjendas Rohumaa, miks lapsed näitlejameisterlikkuse katsetest pääsesid. «Mängima saab neid õpetada, aga katsu sa nii lühikese ajaga ooperit laulma hakata!»

Esimesel korrusel tasakesi podisenud rambipalavik kipus kolm korrust kõrgemal süüa üle keema. Proovisaali ukse täna närveerima jäänud emast polnud hindajate ette astunud lapsel enam tuge ning südi olek asendus ujedusega.

Hoolimata noodilehe päises ilutsevast ff-ist (lahtiseletatult «fäga faljusti»), kui Surva sõnu pruukida ei tahtnud hääled kuidagi klaverisaatest üle kaikuda. Ja dirigent meelitas hääli valjemaks, kuis oskas.

«Proovime veel. Kujuta et-



39 hea lapse seast parimate lauljate väljavalimine viis Jaanus Rohumaa (vasakul) ja Hirvo Surva kohati tõsisesse kimbatusse.

4x Toomas Hui

te, et onu Jaanusel on kuuldeaparaat kõrvas, ta ei kuule peaaegu midagi,» ahvatles Surva kümneaastast Dianat, kelle higised pihud olid noodipaberi suisa kortsukägaraks muljunud.

«Sina oled lehmakarjus,» pani Surva hetk hiljem kahte paksu palmikusse köidetud juustega Eliise tõsiasi ette. «Lehm Maasik on roninud kõrgele mäele, aga lüpsiaeg on käes ja sina hüüad: Maasik, tule koju! Veel!» Eliise hüüdis, üha kõvemini ja Rohumaa ammus lõpuks rõõmsalt vastu.

«Tee suu nii lahti, nagu katsumaksid õhust ampsu võtta! Sul on pärast esimest ampsu juba suu kinni, aga püüa kolm ampsu võtta,» juhendas Surva kleenukest Aigarit ning haukas ise tubli kamaka proovisaali päikesesooja õhku.

«Kujuta ette, et oled see suur, paks tenor, ja hõika hästi kõvasti, hohooo,» keelitas ta endale käekaarega hiigelkohtu ette tekitades järgmist laulu-poissi.

«Ütle hästi teravalt: «Kassisaba soode süles, sosistasid saksa lapsed, suurest sohist Petseris,» püüdis Rohumaa kõlava häälega kahupea s-tähele teraapiat teha.

Kolm tundi ja kolmkümmend laulust hiljem pidi ta tunnistama – häid kandidaate oli sedavõrd ohtralt, et professionaalsete lauljate kõrvale valitakse lapsi tervelt kolme koosseisu jagu ehk 18.

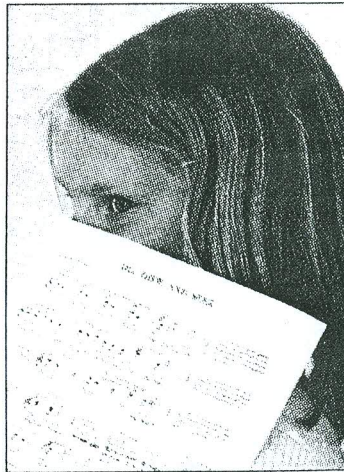


Oma etteastet oodates maandasid Christopher Carr (vasakul) ja Karl-Johan Kullerkupp pingeid lavavõitlust harjutades.

Sellesama kiiduväärt taseme tõttu võtab otsuse tegemine arvatust rohkem aega ehk lõplik õnnelike nimistu valmib esmaspäevaks. Aga teisipäeval on neil juba esimene proov.

Oma neli-viis korda lapsi lavale sättinud Rohumaa kinnitab, et töö pärisnäitlejatega pole sugugi lihtsam. Pigem vastupidi.

«Lapsed annavad igale lavastusele jõudu,» usub ta. «Paraku on vähe häid teatrimaterjale, kus lasterollid sees. Kõige parem tulemus on see, kui publik saalis ei hooma vahet, kas laval on professionaalne näitleja või sinna esimest korda astunud laps.»



Cathy Tomson laulis püüdlis katkendi Brittenit.



Merle Kaldma ei kurvasta, kui tütar Sandra ooperirolli ei saa. Muusikalikogemus on tüdrukul niigi olemas.

Muusikali-Marta muretu ootus

Uheksa-aastane Sandra Kaldma, kes eile tikksirgelt ema kõrval klapptoolil istudes oma etteastet ootas, on kindel – tema tahab saada muusikuks. Ehk täpsemalt lauljaks, viuldajaks, näitlejaks.

Tallinna muusikakeskkoolis õppiv ja ETV muusikastuudios osalev tüdruk teab suurepäraselt, kui rasket ametit ta ihaldab, sest suure lava kogemus on tal möödaniikust võtta. Sandra mängis sel kevadel linnahallis etendunud muusikalis «Helisev muusika» Martat, üht kapten von Trappi heledahälsetest lastest.

Seesama Marta-roll on ka tema ema kimbatuse põhjus. Ühest küljest tahaks Merle

Kaldma muidugi, et tütar «Väikeses korstnapühkijas» rolli saaks. Põnev ikkagi. Teisalt teab ta hästi, mida lavastuses kaasalõõmine tähendab – aega napib nii koolitööks, mängimiseks kui rattasõiduks, viuli- ja klaveriharjutustest rääkimata. Pealekuba on Benjamin Britteni muusika tunduvalt raskem kui Richard Rodgersi oma.

«Ja kui proovid kipuvad suve peale jääma, siis...» kõhkleb Merle Kaldma. «Tahaks lapsele ikka vabadust.»

Sandra ise näib emast muretum: «Mina ei karda midagi. Olen varemgi nii raskeid laule esitanud. Olen üldse igal pool esinenud.»

Mis see üks ooperisuvi ja -sügis siis ka ära ei ole! (PM)